

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 82. ANULU XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana : joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabinu la expeditiua foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catra expeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabinu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabinu, in 12/24 Octombre 1867.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 po. 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Sabinu, 11 Octombre

Lloidulu pe stanu i se scrie din Vien'a, ca dupa reintorcerea cancelarului imperialu dela Parisu, acest'a se va apuca numai decatu de formarea unui ministeriu pentru tierile de dincolo de Lai'a. Pana acum inca nu se pote sci cu siguritate cari voru fi ministri, se vorbesce insa ca presiedinte in acestu fiitoru ministeriu va fi Carlos Auersperg, ministru de interne va fi Tafel; alu justitiei Dr. Berger; iera Dr. Giskra de culte si instructiune. Dr. Brestel se dice ca va fi in combinatiunea acest'a conducatori in despartimentulu finantielu. Ministru de comerciu se dice ca va fi Hoch; Herbst va intra numai atunci in ministeru candu Dr. Giskra va refusa de a primi portfoiu ce i se ofera. Despre Dr. Kaisersfeld se dice ca va fi ministru constitutiunei. Alte doue posturi de ministri fara portfoiu voru mai capeta Mendel si Potocki. Afara de combinatiunea acest'a se mai vorbesce si de o strafomare totala, incatu privesce persoanele, la tote capetenie tieriloru de dincolo de Lai'a. Posturile aceste de capetenii, se dice ca se voru predá la astfelu de barbati, a caroru trecut se garanteze de ajunsa, ca ei sunt cu trupu si cu sufletu pentru strafomarea lucruriloru dupa recerintiele de fatia.

Despre Bar. Becke se suna ca va deveni ministru finantielu imperiului intregu, seu deca cum va i se va increde vre-unu postu diplomaticu — Nuntiu in Constantinopole — atunci va capeta Br. Sennyei portfoiu de ministru finantielu imperiali.

Despre Croati'a cetimu, ca cancelari'a aulica croato-slavona au ordinatu restauratiunea futuru ministerieloru cetatiloru libere regesci din croato-Slavoni'a. Dupa sevarsirea acestei'a vine numai decatu la rendu restauratiunea comitatelu si adeca cam prin Decembre. Asiá dara diet'a croato-slavona se va convocá pote prin Ianuaru anulu viitoru.

Dupa unu tel. la „P. Ll.“ gen. Turr, carele petrecuse in capital'a Croatiei ore cate-va zile, au declaratu in scrisu, ca parti d'a lui Deak este gat'a a modifica conclusiunea dietala in privinti'a Croatiei asiá : Croati'a sa aiha comunu cu Ungari'a numai incoronarea regelui, iera a face rile comune sa le reguleze, ca si Ungari'a, cu Vien'a; reprezentanti'a croata in delegatiuni sa o aléga dieta Croatiei.

Din Itali'a nu avemu de asta data scrii positive despre starea lucrului. Unele diuarie afirma ca provincie Viterbo, Frosinone si Salerno sunt ocupate de insurgenti.

Pe langa aceste guvernulu papalu atat'a este de ingritu de insurectiune, chiaru si in Rom'a, incatu s'a vedintu silitu a impartu urmatoriulu ordinu de di in tota oatea :

„La cele dintai 15 bubuituri de tunori date din castelulu San Angelo trupele se voru aduna la Pincio, la Capitolu, la Gianicolo, San-Pietro-in-Montorio, la piazza del popolo si la piazza Colonna.

In Parisu s'a tinutu unu consiliu de ministri de cincu ore sub presiedinti'a Imperatului Napoleonu, carele sosise in acea di dela Biaritz. Dupa cum se aude in consiliulu ministriloru a esitu deasupra parerea pentru o combinatiune pacifica. De alta parte se vorbesce si de o interventune mestecata in Rom'a. (In privinti'a acest'a indreptamu pre cetitori la cele de sub rubrica Rom'a.)

Din Romani'a nu se mai termina scriile despre afacerea dela Bacau, despre care impartasiramu si noi ce-va. Atat'a sta, ca cetatienii au

luatu armele din magazinu si le-au impartitu intresine. Acum se suna si aceea, ca regimulu se oblega a despagubi pre regimulu austriacu in bani, se dice cu 24—30 mii de galbeni.

„Trompet'a“ amintesce de eventual'a venire a lui Nicolau Bibescu la ministeriulu de resbelu. Acest'a — dice „Tromp.“ — crescutu fiindu in Franci'a si adjutantu alu Imperatului Napoleonu, aru fi singurulu pote in stare a aduce armonia in armata romana.

Dieta Ungariei.

Siedintiele dietei dela cele relatate din urma au fostu de mai putina insemnate. Cererea adresata dietei de Directorele Causarum — Regalium, cetita in siedintia dela 18 Oct. atrage mai tare atentiuinea si celoru ce nu se enumara intre „parintii patriei.“

Directorele amintitu cere ca articulu intitulatu „Responsulu lui Ludovicu Kossuth catra presied. comit. de alegere din Vatu Radnay“, carele au esitu in M. Ujsag nr. 121 din 28 Aug. a. c. si carele dice apriatu „ca domniea dinastiei austriace nu se unesce cu independenti'a si autonomi'a Ungariei“ — sa se pedepsesca ca o agitatiune pentru facti'a derimare a starei referintieloru de dreptu, intemeiate prin sanctiunea pragmatica si sustatorie prin comunitatea casei domnitorie.

Epistol'a este indreptata catra amintitulu Radnay. Acest'a insa nu pote fi trasu la dare de seama, pentruca elu a capatatu epistol'a dupa ce s'a publicatu in M. U. Pre autorulu epistolei inca nu-lu pote trage la dare de seama, din cauza ca nu se pote eruí, deca a vrutu elu ca epistol'a lui sa se publice, seu e acest'a numai unu abusu din partea redactiunei. Standu lucrulu astfelu, in puterea legei de presa se tragu la raspundere persoanele acelea, care sunt inscise in opu, va sadica, in casulu de fatia, redactorulu Boszormenyi si Heckenast proprietariulu si editorulu foiei.

Deci fiindu ca celu dintai e deputatu, asiá dupa conclusulu dietalu din siedinti'a a 91 dela 4 Fauru a. c. fara de permissiunea casei nu se pote dá in judecata : Directorulu Causarum Regalium, in puterea oficiului seu pasiesce ca acusatoriu si cere permissiunea casei de alu pari ca din partea statului.

In siedinti'a din 21 a fostu o discussiune de totu viforosa in afacerea lui Boszormenyi. Somsich propune alegerea unui comitetu, carele sa cerceteze si sa refereze asupra propunerei din partea fiscalulu regescu, spre a dá imputernicire la urmarirea deputatulu inculpatu de vatamarea legiloru de presa. Ghiczzy va ca sa se indrepte tota treb'a la comisiunea petitiuniloru. In fine insa totu se primescu propunerea lui Somsich si se alege o comisiune de unspredece membri. Mane, in 22, va fi alegerea acestei comisiuni.

Responsulu Maiestatii Sele la adres'a celoru 25 de prelati catolici

indreptatu catra arhipiscopulu de Vien'a.

„Iubite cardinalu principe-arhipiscope Rauscher !

„Adres'a indreptata catra Mine de arhipiscopii si episcopii pre cari Dta in ultimele zile ale lui Septembrie anulu curinte iai adunatu la Vien'a intr'o conferinti'a, si care adresa Mi-ati tramis'o la castelulu Meu in Ischl, amu predato ministeriului Meu responsabile.

„Apretuescu cu placere zelulu archipastorescu si intentiunile binevoitore, cari putura face pre episcopii adunati sa-si tina de o detorintia a consciintiei a veni de nou, ca si in ani 1849 si 1861, cu o declaratiune solena pentru observarea drep-

turiloru si intereselu beresicee catolice; insa trebuie sa-mi para reu, cumca densii, in locu de a spriginii — precum a-siu fi doritu Eu — nisuintiele seriose ale guvernului Meu in cestiunile importante ce se voru desbate, si in locu de a nainta deslegarea intetitória a acelora, in spiritulu impacatiunei si prevenirii, preferira a ingreuiá acesta problema prin propunerea si publicarea unei adrese ce misca adencu spiretele, in tempulu in care — precum bine au observatu chiaru episcopii — avemu atat'a lipsa de contielegere si ni se demanda cu intetire a nu mai immulti cauzele discordiei si ale gravaminelu.

„Credu ca pre venerabili archiepiscopi si episcopi voru fi securi cumca Eu purerea scuti si padi beresicea, dar cumca nu uitu nici detorintiele ce amu sa le implinescu ca regentu constitutiunalu.

Vien'a, 15 Octombre.

Franciscu Iosifu m/p.

Rom'a.

Cestiunea carea ocupa astadi locul celu d'antaiu intre cestiunile politice e cea a Romei. Garibaldini au napatitu din tote partile in provinciele acestui micu statu bisericescu. Dupa scirile telegrafice luptele intre trupele papei si intre garibaldini curgu. Se nasce acum intrebaria, care va fi finitulu acestoru lupte ? Intrebaria acest'a o punu multi si o deslega in multe tipuri, pentruca nu se scie ce atitudine va lua Franci'a fatia cu ea, va se dica, na se scie tiné-se-va acesta putere strinsu de conventiunea din Septembrie (1864), incheiata intre dens'a si regatulu Italiei, seu va lasa ca domni'a lumésca a papei sa se jertfescu principiulu (natiunalitatiloru) prochiamatu de insusi capulu statulu din Franci'a.

In locu de a pune parerile nostre drepta responsu la supositiunile de mai susu, punemu sub ochii cetitoriloru nostri urmatoriulu articulu ce-lu aflamu in „N. Fr. Bl.“ dela 20/3 Octombre intitulatu : „Caderu a Romei.“

„Cér'ta intre Franci'a si Itali'a pote sa se termine cum se va termina, caderea guvernului papalu e neincungiurabila. Din nemic'a nu se pote vedé, nici din espectoratiunile foiloru franceze oficiose, ca regimulu francesu aru ave de cugetu, ca deca aru mai ocupa Rom'a sa se faca politiaulu Domniei Vaticanului. Deca va ocupa Franci'a de odata cu Itali'a Rom'a, atunci regimulu francesu trebuie sa caute a impedeá prin reforme, ca poporulu din Rom'a, redimatu pre trupele italiene, sa nu se scole contr'a francesiloru. In ce situatiune fatala s'aru afla Napoleonu fatia cu francesii sei, candu aru fi silitu la o scalda de sange in Rom'a contr'a poporulu si contr'a trupelu italiene. Unu astfelu de evenimentu aru fi fatalu pentru dinasti'a napoleona. In asemenea situatiune grea se aru afla Franci'a candu trupele ei aru ajunge la Rom'a inainte de cele italiene. Ocupatiunea de acum s'aru face cu totul in alte impregiurari, ca cea de mai nainte, carea nu afla unu regatu italianu si strigatulu dupa unirea Italiei, in mesura asiá mare. Cu catu va fi mai mare odiulu ce-lu incarca Franci'a asupra si cu atat'a va ajunge poporulu italianu prin unele dictiuni puterice mai curendula multiamirea sea.

„Sub ori ce impregiurari caderea domniei papale are sa urmeze. Batatore la ochi e recel'a, cu carea cauta partidele cele mai conservative asupra evenimentulu acestuia. Curi'a, dice forte dreptu o foia din nordulu Germaniei, nu au vrutu ca sa i se intemple altu felu. De ani se porta asiá incatu se pare ca ea insasi nu voea a departa dela sine o asemenea sorto; altcum ea s'aru fi purtat altmintrea. Curi'a si-a instrainatu in adeveru cu voi'a ei pro-

pria pre toti amicii ei, tote privatuile ia puterea impreginariloru le-au despretiuit si le-au trecut cu vederea. Numai ultramontanii sunt nemulțămți— semnu ca curi'a prin purtarea ei s'a stricatu cu tote statele si cu tote partidele, asi'a incatu nu mai este nimenea, cine sa se intereseza de ea, cine sa o compatimesca.

»Nechiare sunt p'ana acum motivele care s'iescu pre regimulu francesu a se amesteca in afacerea acest'a. Napoleonu nu se pote simti neci decum deobligatu Romei. Elu pre langa tote jertfele nu are neci o influinta in Vaticanu. Cheltuielele cele insemnate dela ocupatiunea de mai nainte i s'au resplatitu totu cu ura si despretiu. Unicul papa, pre care l'au scutitu Napoleonu a atfatiu necontenitu pre catolicii francesi asupra lui, l'au numitu de nenumerate ori venditoriu fatiarnicu alu besericeii si l'au amenintiatu cu perderea tronului.

»Vatemarea conventiunii din Septembre, pre carea foile oficiose ale Franciei o aduce ca motivu, nu e de ajunsu. Franci'a a fostu carea nu s'a impotrivitu vatemarei tratatului dela Zürich. Afara de acestea nu e doveditu, ca regimulu italianu a vatematu conventiunea. Chiaru si corespondenti nepartinitori arata, ca e preste putintia de a padu marginele statului papei, pentrucu loculu e forte muntosu. De alta parte e o supositiune forte curiosa, ca Itali'a sa porte sarcinele si spesele de lipsa la padirea margineloru cu trupe asi'a de multe si fara de vre-o sperantia, ca va fi mantuita de acestea p'ana candu curi'a romana va continua regimulu celu reu in cele lumesci si prin acest'a va nutri mereu nelinisea. Tota lumea crede ca trupele italiene care padiescu marginele, inchidu ochii candu trecu multimele garibaldiniloru, inse nimenea nu a doveditu acest'a, ba insusi Monitorulu francesu vorbesce de o p r o b a b i l a rea padia.

»Acum dupa ce lupt'a a erumpitu in provinciile Romei si pe di ce merge ia dimensiuni, regimulu italianu i vine forte greu a duce rola privitorului liniscitu. Dominatiune papala nu se pote numi situatiunea de fatia, ci respirea ordinei intregi, si o asemenea stare de lucru nu se va recomandati nimenui ca sa o sustina. Ce sa se faca cu populatiunea, carea nu mai are regimu? Ce sa se aleaga de celatea Rom'a si de papismu? Chiaru si partidele cele mai blande din Itali'a, cari vorbeau p'ana acum de rabadare si acceptare, ceru, ca Rom'a sa o ocupe trupele regulate ale regatului italianu, dara nu voluntarii.

»Acum deca ocuparea Romei trebuie sa fia de trupe regulate si straine, ceea ce aproba si ultramontanulu episcopu Dupanloup de Orleans, nu pote cine-va pricepe, ca la ce sa ocupe Rom'a in numele papismului si sa nu se lase italianiloru in numele ordinei. In adeveru ca nu e maiestria a arunca dela Toulon trupe la Rom'a; insa in ce pusetiune vine regimulu francesu prin acesta fatia cu celu italianu si ce urmari pote provoca prin asi'a ce-va?

»Nu se pote presupune ca Imperatulu Napo-

leonu va comite orbesce o gresie la asi'a de invaderata. Elu nu va face Prussiei placerea acest'a, ca elu insusi sa vina in conflictu cu Itali'a. Trebuie sa asceptamu p'ana voru aduce evenemintele chiaritate.

Damu articolulu urmatoriu dupa „Rom.“ ca o parere ce s'a ivitu tocm'a acum, candu aflamu, ca si la noi se voru face reforme in scolele mijlocie ale statului. Credemu ca, mutatis mutandis, acestu articulu nu va lasa indiferenti pre barbatii nostri de scola, ci i va impintena la darea pareriloru loru in privinti'a reformelor pe terenulu memoratorulu scole.

Despre instructiune.

Planulu generale alu studiiloru si metodeloru de invetiamentu in licee si gimnasia lasa multu de doritu pentru progresulu cunoscintiloru si utilitatea junimeii.

Mai intaiu, sa incepu prea de tempuriu limbile antice, si se da prea multu tempu la studiulu loru, care aru trebui sa fia totudeun'a subordonatu celui alu limbiloru moderne, si acelui alu sciintiloru de unu folosu practic. Ni se pare o constringere intelektuale din cele mai demne de compatimire, a aplicati cu violentia la studiulu limbiloru antice nisce copii cari n'au decatu putinu gustu, o aptitudine mediocra, si caroru nu li se ofere afara de acest'a nici unu ajutoriu reale pentru a-i face sa reusesca in acesta munca atatu de dificila. Acesti infortunati copii condamnati a studia limbi classice, inainte de tempulu in care aru fi capabili, a trage din ele unu folosu i-si petrecu lungile zile a pali asupra autoriloru pre cari ei nu-i intielegu si nu potu sa-i intielega; a citi, seu celu putinu a ave de sila sub ochi carti pre cari nu le potu pricepe, si acest'a la epoca in care tote facultatile cele mai active ale spiritului aru trebui sa se desvolte in ei.

Aici trebuie sa mai insemnamu o alta constringere exercitata asupra juniloru spirite, si asupra carei'a autoritatiei instructiunii i place a inchide ochii. Vreu sa vorbescu de studiulu simultan alu limbii romane si latine; acest'a este chiaru pentru copii o ingreuiare ale carei'a consecintie sunt adese lamentabili.

Cum facu de nu vedu, membrii consiliului de instructiune, autori ai programelor, ca studiulu simultan alu celoru doue gramatice asi'a de diverse prin fondu, catu si prin forma, ca gramatic'a romana si gramatic'a latina, caroru li se mai adauga prin suprabundantia de zelu, gramatic'a greca si gramatic'a francesca, cum facu de nu vedu ca s'afarama aceste june spirite, de concerta memori'a loru, turbura si impedeaca tota desvoltarea loru intelektuale? Cum voiescu, ca aceste siubrede inteligentie sa nu se perda in aceste conflicte bizare de declinari eterogene, de conjugatiuni fara raportu, de numeni, de articule etc.? Cum pretindu ca sintacsi, metode, reguli asi'a de opuse intre ele, se para copiiloru asi'a de simple si inteligibili? Cum

facu de nu sci ca la acesta versta, a concepe analogii, a pricepe raporturi generali si neasemenari abstracte este mai imposibile, pentru ca unu copilu nu judeca, nu compara, nu deduce, nu ratiuneza ca unu omu; i trebuescu idei simple seu imagini. Si afara de acest'a cari aru fi terminii sei de comparatiune? Elu nu scie romanesce decatu ceea ce a invetiatu pentru servitiulu primeloru sele trebuintie.

Ore celu mai ordinaru bunu simtiu nu cere ca copilulu sa i se fortifice mai intaiu spiritulu, facendu-lu sa intielega catu se va pute mai bine limba cea materna, pre care elu a vorbit'o deja si pre care o intielege? Ore nu e lesne a intielege ca numai atunci candu elu va posesde bine acesta limba, candu va intielege bine principiile generale ale gramaticeii, sintacsi metodei si ortografiei, ca va deveni atunci pentru densulu nu o munca mai multu si o incurcatura, ci unu instrumentu, unu mijlocu, o putere pentru a studia cu inlesnre celelalte limbi?

Ca sa dispara gravii inconvenienti si incurcaturi cari provinu din studiulu simultan a trei si patru limbi, trebuie sa se stabileasca unu cursu particulariu de limba romana, independentu de celelalte cursuri, cari nu trebuie sa vina decatu celu mai curendu in anulu urmatoriu.

Sciintele naturali si fizice de-si forte interesante, constatamu insa, cu destula durere ca nu suntu studiate asi'a precum aru trebui fia din lipsa, de tempu, fia din acea de obiecte si aparate necesarie in studiulu acestoru sciintie de observatiune. Intr'adeveru, obiectele si aparatele suntu, ca sa dicemu asi'a, interpretele limbajului visibile ce ne vorbesce neincetatu natura; fara ele acestu limbaj devine neintielesu si putinu folositoriu pentru acel'a care-lu studia. Obiectele si aparatele dau scolariloru cele doue mijloce indispensable de a invetiati cu fructu aceste sciintie si cari suntu: observatiunea si speriinti'a, asupra caroru trebuie sa se sprigine ratiunamentulu pentru a direge spiritulu in investigatiunile sele.

Ce folosu ca profesorulu va totu spune scolariloru caracterele distinctive ale cutarui mineral proprietatile lui fizice si chimice, si nu va pute sa-lu puna sub ochii loru, sa-i faca a-lu observa, sa-lu supuna la analize chimice si la descompositiuni cristalografice? Seu ca le va totu descrie partile constitutive ale cutarei plante, structur'a, forma si dispositiunea organeloru cutarui animale, si nu le va pute pune in presintia obiectele despre cari este? Seu ca le va totu spune proprietatile fluidului ce respiramu si nu va avea macin'a pneumatica prin care se verifice aceste proprietati? Seu ca le va totu explica causa tunetului, a fulgerului, a trasnitului, si nu va avea unu aparatu electricu prin care sa pota imitati aceste fenomene si sa le puna in evidentiia cauzele? Seu ca le va explica magnificulu spectaculu alu eurcubeului si nu va avea o prisma prin care sa-i faca a vedea descompositiunea ce suferu lumin'a care a strabatut'o, analoga cu a-

FOISIORA.

Fragmente din desbaterile societatii academice. (Incheiare.)

Membrii societatiei academice voru fi constrinsi a sacrificati tempu forte multu spre a pute ceti tote cartile romanesci cate s'au tiparitu p'ana in zilele nostre, pentrucu se scota din ele cuvintele adoptate de bune, insa netrecute in vre-unu dictionariu romanescu. Neci unulu dintre mem. societatiei nu traiesce din literatura si mai toti suntu ocupati in multe moduri, ei n'au sine-cure. D. Cipariu a scutitu pe colegii sei dela cetirea cartiloru esite p'ana la an. 1720, eara ceilalti membri au se cetesca in an. 1868 pe celelalte p'ana la 1830. Cu cele esite dela 1830 incotece va fi multu mai greu. In sie-dinti'a a 27 unulu dintre membrii transilvani facuse in acesta cestiune o propunere mai lunga, alu carei intielesu este urmatoriulu:

Art. 11. din regulamentul provisoriu dela 1866 suna:

»In aceste sesiuni (societatea) va discuta bazele dupre care urmaza a se elaborati dictionariulu si gramatic'a; va desige modulu cum are a se aduna materi'a si formele limbii din tote tierile locuite de romani; va decide de catra cine si cum sa

se lucre cele doue carti din materialulu adunatu.

In statutele definitive ale societatiei academice acestu articulu provisoriu se vede trecut in art. IV. liter'a a).

Din tote problemele scientifiche si literarie a caroru deslegare se ascepta dela societatea academica, cea mai grea, totu odata insa si cea mai urgenta mi se pare a fi elaborarea unui dictionariu romanescu.

Noi avem mai multe dictionarie atatu tiparite catu si manuscrite de cate doue, trei si patru limbi; se scia insa, ca tote acelea dictionarie luate la unu locu departe de a cuprinde intregu materialulu limbii romanesci, te facu se simti intr'ensele mai la tota pagin'a lipsa unui mare numeru de vorbe curatu romanesci, care se afla in usu de tote zilele la o parte seu alt'a a poporului in diferite tieri si tinuturi, pe unde lexicografii nostri n'au avutu neci odata ocaziune de a petrece. Se cugetamu de e. numai la Flor'a tieriloru locuite de romani, precum si la o multime de unelte din casa si din economi'a de campu, pentru ca se ne convingemu de adeverulu acestei asertiuni.

Acelea dictionarie inse mai au inca si o alta scadere esentiala. Dela compunerea lor, seu inca pe tempulu compunerii acelorasi, adeca cam dela 1820 incotece limba nostra nationala, carea p'ana atunci se audie numai in familia, in bisericu si pietia, s'a introdusu in tote scolele romanesci incepu dela cele elementare p'ana susu la facultati,

ea s'a facutu totu odata limba a legilatiunei; limba romana se aude astadi din a m v o n u, din c a t e d r a, t r i b u n a si de pe scena. Intra-ceea s'au si tiparitu o multime de carti, eara altelu mai alesu scolastice suntu netiparite, introduse inse ca compendia in scole. Pe aceste cali limba se inavuti cu unu numeru forte insemnatoru de termeni noi mai in tote ramurile sciintiloru, artelor si chiaru ale profesiuniloru cetatienesci (meserii). Totu acest'a avem se observamu si despre naintarea artei si a sciintiei militari si nautice.

De unde se culaga lexicografii nostri toti acei termeni seu vechi seu noi, pusii insa in cursu precum amu dice, si o multime introdusi in scole? Si deca nu iaru culege, cum aru fi in stare de a-i cercetati, cerne supune la o critica sanetosa, pentrucu sa se veda curatu, cari suntu demni de parstratu si cari merita a fi departati din limba, seu incai coresii? Mi se va dice pote, ca societatea academica nu va lipsi a-si intocmi o biblioteca din tote cartile romanesci cate s'au tiparitu si care se voru mai tipari in viitoru. Sci ca se va intempla si acest'a; credu insa ca fia care dintre DD. membrii acestei on. societati va fi observatu doue impregiurari care-i voru ingreuna lacrarile, deca aceleasi nu se voru schimba spre mai bine.

Se tiparescu in unele parti locuite de romani mai multe carti, despre care dincolo nu afla nimeni nemicu.

Se afla iarasi in manele profesoriloru o mul-

cea pre care o încerca trecându prin picaturile de plôia etc.

Trebuie dara, că aceste științe să fie studiate cu totu z-lulu și ardorea ce li se cuvine; și să se formeze în toate liceele și gimnaziile o colecție de obiecte pentru istoria naturală, unu cabinetu de fizică și unu laboratoru de chimie.

Matematicile cari aru trebui să perfectioneze și să întărească printr'unu exercitiu viguros și utile, reflecțiunea, judecat'a, ratiunamentul, divinu asemenea prin vitiôs'a sistema a distribuirei, coordonării și precumpanirei în clase, un'a din constrîngerile intelectuali cele mai nenorocite.

Acesta vitiôs'a sistema, consistându în a ingramadi într'un'a și aceeași clasă doue și chiaru câte trei ramuri ale unei științe, face ca știința, care aru trebui să lumineze pe copii, să-i abrutizeze.

Copii în primii ani ai învătămintului, împoverati cu studiulu a trei ramuri de matematică: Aritmetic'a, Algebra și Geometria, neputendu suportă greutatea acestui studiu simultan, suferu legile slabei lor naturi, și consecințele inevitabili ale unei instrucțiuni cu gramad'a, ce ei au primit'o. Astufeliu departe de a fi instruiti, ei suntu desecati, sleiti, ruinati pentru totuđun'a și adesea condamnati a nu mai fișă asupr'a cârtilor științifice, decâtu ochi slabiti și stupidi, și privirea nesigura a unei inteligențe stinse seu retacite. Astfelii îi vedem prezentându-se la examene imposibile pentru densii; câte-va diecimi abia suntu primiti, și toti ceilalți respinsi, recadu descurajati asupr'a lor, asupr'a studiilor lor gramadite, asupr'a facultăților lor slabite, asupr'a junetiei lor sleite, asupr'a viitoriului lor perdutu! Eaca consecințele unoru relacite sisteme de învătămintu.

Studiulu istoriei noastre nationale, a fostu pâna departatu cu totulu din școlele noastre secundarie.

Și cu toate acestea cine nu știe de ce interesu vitală eră pentru națiunea noastră că copii ei să învețe istoria patriei lor, care să le inspire simțimintele devotate ale unui generos patriotism, care să producă în tensiile acele dulci seu puternice emoțiuni ce facu a simți veritatea și a practică virtutea?

Și cu toate acestea cine nu simte nevoia de a accepta în juniile generațiuni patriotismulu, simțimintulu demnității omului și cultulu virtutiei, transportându-le imaginațiunea în timpuri de virtute și de gloriă?

Istoria natională! Eata ce trebuie a se imprimă în anim'a junimei noastre; eata ce trebuie să formeze anim'a și vieti'a sea; eata ce trebuie să constituie fundulu nemutabile alu educațiunei sale intelectuale și morale, și eata tocmai ce i s'a refusat!

Din cele spuse pâna aci, remane constatatu, că programele școlilor noastre, suntu confectionate în modu vitiosu, după părerea noastră. Aceste programe nenorocite, împedca o sanătôsă și puternică educațiune intelectuală și morale, care singura pôte

line de compendia elaborate atâtu pentru specialitățile propuse în clasele gimnaziale câtu și pentru facultăți, care nu s'au tiparitu nici decum; într'aceea limb'a și termenii științifici și tehnici adoptati de acei domni profesori trecu la școlari și prin acesti'a în publicu mai departe. Mi s'a intemplantu nu odata, că pe acesta cale se intemplantu pentru aceeași idee câte doue și trei expresiuni, care însă nici batute în capu nu putea să se sufere unele lângă altele că sinonime. Totu asemenea se intemplantu și în diuaristica, chiaru și în unele acte oficiale.

Acestea permitându mi iau voia a propune urmatoriulu proiectu de decisiune:

Societatea academică se va adresa încă din acesta sesiune atâtu către în. Ministeriu alu instrucțiuni în Romani'a, câtu și către ven. Inspectorii generali școlastici din celelalte țeri locuite de români, pentrucă aceleasi se binevoiesc a emite scrisori cerculari către toti DD. directori și profesori prôvocându-i că:

a) Se nu-si pregete a impartasi acestei societăți academice toate cârțile de învătămintu câte se voru fi aflându tiparite și introduse în respectivele școle și introduse în respectivele școle și seminariile romanesci, cum și a însemnă pretiurile lor.

b) A face cunoscute și compendiele care se afla introduse în manuscrise și suntu destinate a se tipări că absolutu necesarie pentru înlesnirea tinerimei școlastice.

formă omeni distinsi prin inteligentia și prin caracteru; ele aplica junele spirite la o amestecatură confuză și bizară de studii, cari numai nu le suntu de folosu reale, dara le amestecu și le sleiescu.

Trebuie dara a reformă acele programe. Interesulu națiunei, alu viitoriului o reclama. Și această reforma este urgentă, căci, precum a dîsu Fénélon, într'o simplă acțiune se găsește adese o multiplicare de gresiele, cari au influența pentru mai multe secole. Să îndreptăm reulu celu puțin pentru viitoru, decâtu nu-lu mai putem pentru presentu.

Principatele române unite.

Domineca, la 1 Octombro, a avut loc înăurğurarea sânteii biserici Antimu, sevarsita Dominec'a trecuta de Eminent'a Sea episcopulu de Argesiu.

Mari'a Sea Domnitoriulu, la 10 ore, sôsî la sânt'a biserica și, la trepte, fu primitu de d. ministru alu cultelor și instrucțiunei publice cu toti doi ministri, iera în usi'a bisericeii S. S. Episcopulu cu sânt'a evangelia și sânt'a cruce întempina pre Mari'a Sea, pre candu corulu intonă doxologia. Mari'a Sea a statu pâna la finele sânteii liturgii, fatia fiindu și unu numerosu publicu.

Restaurarea acestui sântu locasiu eră reclamată de mai multu tempu și acum se facu într'unu chipu și gustu de arhitectura placută, după planulu și sub direcțiunea inteligentă a dlui architectu Bureli.

Spesele întrebunțiate la această restaurare suntu din cele publice și partea cea mai însemnată este dată din list'a civile a Mariei Sele Domnitoriului.

Totu Dumineca 1 Octombro, la 1 jum. ora după amedi, M. S. Principele Domnitoriu, asistatu de d-nii ministri, a vizitatu concursurile de pluguri ce s'au făcutu pre mosi'a Panteleimonu unde au fostu unu însemnatu număr de concurenti din mai multe comune ale judetiului Ilfov.

La 2 ore, M. S. s'a întorsu la școl'a de agricultură unde, sub unu pavilionu de verdetiă ce s'a pregatit intr'adinsu, a fostu primitu de d-nii ministri, d-nii consuli ai puterilor straine și de unu numerosu publicu din toate clasele ce se adunase la această serbare.

Îndata după sosirea M. Sele, d. P. Buescu, că unulu din cei mai vechi profesori ai acestei școli a adresat M. S. unu discursu.

Îndata apoi, d. ministru alu agriculturii, comerțiului și lucrărilor publice, se adresă către elevii școliei.

Terminându-se aceste discursuri, dl. Rosianu sub-directorele școliei a chiamatu pe rendu pe elevii cari s'au distinsu la învătătura în cursulu anulu școlasticu 1866 și 1867, și I. S. a încununatu pre fia-care, dându-le că premii și mai multe uvrage relative la agricultură, cumperate de M. S. și brosiate cu cea mai mare eleganță purtându pre densele cifr'a M. S., iera eleviloru dela fabrica pre lângă cârtli s'au datu și compasuri.

Dupa terminarea acestei solemnități, M. S. Dom-

c) A se notifi că adresele acelor profesori și barbati de literă și știință, despre cari va fi cunoscutu, ca de și în linișce și tacere, au lucratu și lucra mai multu pentru cultivarea unoru specialități.

Mai propunem înca și următorele decisiune: În Ministeriu de interne alu Romaniiei este rugatu a ordina împartășirea unui catalogu exactu de toate cârțile atâtu profane câtu și bisericesci câte s'au tiparitu și se mai tiparescu în tempulu de fatia în tipografi'a statului la Bucureșci.

Delegati nea societății academice va fi însărcinată cu adunarea și înregistrarea câtu mai regulată a împartășirilor câte s'aru face societății întru întelesulu acestor decisiuni ale sale.

În aceeași ședința comisiunea filologica apucase a propune, că pentru astadata să se castige numai cârțile publicate pâna în an. 1830. Din decursulu discusiunei se cunoscu, ca necum cetirea, dara însasi adunarea de cârti, carticele, diuarie, foi valante s. a. câte s'au vedintu de ani 37 încôce, va fi împreunată cu mari dificultăți, de aceea propunerea membrulu transilvanu se amana pe anulu viitoru. Se pare însă ca a mai fostu și o alta consideratiune delicată. Multi profesori chiaru dintre cei vechi nici pâna astadi nu-si detersa în tipariu nici măcaru compendiulu școlasticu de specialitate din care-si facu prelegerile lor, eara în tipografi'a statului s'a îngrițitu pentru tiparirea de cârti școlastice multu mai reu decâtu s'aru fi acceptat delu ea, și în această privință se pare

nitorelu, însolitu de domni ministri, de d-nii consuli și de publiculu asistintu, a trecutu în revista concursulu de vite de toate rasele ce se aflau asiediate în drepta șoselei ce merge la monastire. Aci s'a opritu în mai multe locuri de a cercetatu animalele, întrebându de proprietarii lor și comunele unde suntu crescutu; și de aci a trecutu asemenea în revista concursulu de produse agricole și de legumi ce eră asiediatu în stâng'a dîsei șosele și masinile aratori.

Ambele aceste concursuri au fostu aranjate prin îngrițirea dlui prefectu de Ilfov în cea mai buna regula și cu unu osebitu gustu, astfelu ca de-si că pentru unu începutu, dara n'a lasatu nimic'a de doritu.

La 2 1/2 ore, M. S. Domnitoriulu a trecutu în pavilionulu pregatit în adinsu pentru distribuțiunea premiilor acordate de membrii juriulu persoane-lor ce s'au distinsu atâtu la concursulu de vite și produse câtu și la concursulu de pluguri; îndata după sosirea M. S. D. prefectu de Ilfov a începutu a stringe anume persoanele premiate la celu întâu concursu și fia-care premiatu a primitu din mânilor I. S. medalii de argintu și bronzu ce guvernulu a făcutu în adinsu pentru această; și după aceea îndata a venit distributiunea premiilor banesci pentru concursurile de pluguri, și premiulu celu mare l'a luat doi sateri, cari pre lângă bani ad primitu și câte o medalie de bronzu oferite de M. S. că semnu de cea mai mare încurajare pentru agricultur'a româna.

Dupa distribuțiunea premiilor, d. ministru alu agriculturii s'a adresatu către d-nii esposanti, și d-nii membri ai juriulu în terminu urmatori:

„Dloru esposanti și dloru membri ai juriulu, Mari'a sea Domnitoriulu se felicita împreuna cu voi, și ve multiamesce pentru frumoșele rezultate ale acestei întâu încercări.

„Dicu întâu încercări; căci voint'a Mariei S. este că aceste concursuri agricole judetiene, cari se voru reproduce de aci înainte în totu anul, să fia o pregătire pentru espositiunea natională ce va avea locu la prima-vea în capital'a Romaniiei.

„Sa ne punem dara cu totii de acum, cu îndinsulu, pre lucru; și să ambitionăm fia-care de a merită la espositiunea viitoare medalii cea mare de aur. Sa ne procurăm instrumente de lucru mai perfecte și semintele cele mai bune; să îngrițim bine de vite; să lucrăm pământulu bine și la tempu; și, de siguru vomu dobendi toti medalii de aur; totu vomu dobendi avere și onore; lucrându astfelu, vomu face totu deodată țari'a și marirea Romaniiei. . . Sa trăiti fraților cultivatori! trăiesce Principele Domnitoriu alu românilor, Carolu I!”

Dupa această, prezentându-se I. Sele de d. prefectu; d-nii membri ai juriulu, M. S. a plecatu pentru palatu în strigările prelungite ale poporulu de ur'a și să trăiesca M. Sea Domnitoriulu românilor.

În totu tempulu câtu I. S. a vizitatu concu-

ca au dreptu cei cari dicu, cumca de candu tipografi'a colegiulu din Bucureșci s'a prefacutu în tipografi'a statului, cu care apoi s'a încorporatu și cea dela manastirea Neamtulu, adasa mai tardiu la Rocșiani, de atunci se tiparescu mai puțin cârti școlastice. Lips'a câtoru-va cârti bisericesci încă se simte tare.

Tipografi'a dela Buzeu încă sta de câti-va ani pe locu.

Încatu pentru tipografi'a statului, aceea are 11 prese de cele mari, din care însă în vîr'a trecută abia lucră cate 5 multu 7, eara anume cele două luate dela ministeriulu de reshel se află desfăcute și delaturate. Și totusi trebunță tiparirii unui mare numeru de cârti se simte foarte greu.

În Transilvani'a cate-va tipografii au pré puțin de lucru. Cu toate acestea în școlele romanesci cate-va specialități se mai propun încă totu după cârti nemțiesci.

Eaca în ce modu societatea academică va fi constrînșă a cere conlucrarea celorlalți barbati de literă pentru ajungerea maretulu scopu ce i s'a prefiptu.

Cu atâtu credemunca amu datu după putentia materia de meditatu la toti acei'a, câroru le pasă de limb'a și literatur'a, cum și de prosperarea societății academice. Pôte fi ca alții și voru fi făcutu mai multe însemnări decâtu noi și le voru publică în alte foi periodice. B. în „G. Tr.”

surile mai multe lovitori de tunu au fostu date de scóla prin ingrigirea elevilor fabriciei, si music'a militara si o banda de lautari au esecutatu cele mai frumóse arii natiunali.

La 4 óre, unu banchetu arangiatu prin ingrigirea dlui prefectu, a fostu datu d-loru membri ai juriului, premiantiloru si la alte persóne.

La acestu banchetu, la premiele banesci si la arangiarea localurilor, pre lángra sum'a de o mia lei ce a datu guvernului din cas'a statului, a contribuitu si comitetulu permanentu din fondurile judetului cu sum'a de lei patru mii.

(Estrasu d. „Rom.“)

Varietáti.

**** Despre alegerile la Universitate** cetim, ca in Scaunulu Cohalmului suntu alesi cá representanti ai Scaunului, Franc. Schreiber si Dr. Gustavu Lindner. (Ambi redactori la „Sieb. Bl.“)

**** Osiedintia netinuta a comunitátiiei din Sabiiu.** In 17 Octobru era sa tina siedintia comunitatei cetátiiei Sabiiului, dara din cauza ca nu s'au pututu intruni la siedintia 34 de membri, siedinti'a a trebuitu sa fia amanata. Acestu indiferentismu indupleca pre „Sieb. Bl.“ a eschiamá, ca fatia cu unu atare indiferentismu „nu mai ajuta nici admonitiuni, nici provocári, nu mai ajuta infruntarea prin pressa pentru absentári, nici alte mijlóce paliative; aci ajuta numai o cura radicala.“ „S'au dedatu ómenii“ díce mai departe „S. Bl.“ „a privi oficiulu de centumviru, datu de punctele regulative, cá unu oficiu priviétia, care oficiu da drepturi, dara nu constringe si la implinirea de detoritie.“ Ratiunéza ca acei indiferenti sa se scóta afara prin o restauratiune a comunitátiiei si sa se inlocuiesca prin alti barbati mai energiei si cari se intereséza de binele comunulu.

**** Alegerea de deputatu dietalu pentru Clusiu,** in locul contelui Eszterházi, se va face in 27 Octobru. In legatura cu acést'a spune M. P., ca o parte insemnata dintre cetatienii Clusii voru sa onoreze cu increderea loru pre Ludovicu Kossuth jun.

**** O serenata in M. Osiorbeiu** se fácu, dupa cum spune M. P. generalulu italianu, conte Gregoriu Bethlen, fostu emigrantu. La acésta ocaziune unu Beretzki, in o cuventare indreptata cátra numitul generalu italianu, esprima rugarea ca la reintórcerea generalulu in Italia, sa duca marelui refectoriu (bujdosó) Kossuth, care si acum vighiaza asup'a independintiei patriei seles, din mijloculu natiunii secuiesci, impartasirea mangaitorie, ca de-si honvedii s'au mai imputinat, dara stau inca neinfranti. (Lungi aclamatiuni de eljénuri pentru Kossuth). Generalulu sa fia respunsu, in mijloculu unei táceri generale, ca elu tine díu'a aceea de cea mai frumósa din viéti'a sea, pentru ce multiamesc si iera multiamesc. Nu póte insa sa nu se pronuntie, ca elu nu e de párerile antevorbitorulu (murmuru). Elu vede constitutiunea restituita (esclamári de desparere); elu recunóscu ministeriulu de acum cá ministeriu adeverat, asemenea si majoritatea dietei, cari garanteza libertatea. Nu mai lipsesc nimic'a la fericirea nóstra (murmuru infundatu), ce amu doritu asiá de cu nerabdare, uniu nea, e fácuta (contradicere). Noi nu putem avé decátu o misiune: Concordi'a, si cu acést'a sa spriginim activitatea regimulu. In lume vede numai Napoleonu puncte negre, in adeveru insa nu suntu. Acel'a ce vede in decursulu afaceriloru nóstre temeri si puncte negre, acel'a nu e patriotu bunu. (nemultiamire). Noi nu putem comptá la ajutoriulu altoru popóre. Sa nu créda cine-va ca in, séu afara de tíera, séu chiaru si raticionulu celu mare (éljen Kossuth) póte, séu vrea sa faca ce-va. Firele suntu tórse de intrigi straine. In finea cuventulu díse: ca déca aru fi cá elu sa se insiele, ceea ce elu nu crede, si patria l'aru chiamá, elu i-si va luá loculu ce i se va veni.—Corespondintele díce, dupa ce reportá cu deamenuntulu despre tóta afacerea, ca sa ferésca Ddieu cá poporulu Ungariei sa nu se imbogatiésca cu o incelatiune mai multu, si sa-lu ferésca sa nu cada din stele.

**** Monumentu inginiierulu Gártner's**a radicatulu la fonten'a alba pe drumulu intre Seghisiórá—Brasiovu, pre câmpulu Maderusului, dreptu recunoscintia pentru acelu minunatu

drumu ce, fiindu odata gat'a, va inlesni comunicatiunea fôrte tare intre aceste dóue cetáti. Drumulu acestu nou inlesnesce de a face calatori'a intre Sighisiórá si Brasiovu in o di, pre candu mai inainte se facea mai in trei zile.

**** Drumu de feru.** Din Pest'a sosescu sciri, cari asigurá ca in lun'a cea mai de aprópe se va incepe cladirea drumulu de feru pre lini'a Oradea—Clusiu. La tuneluri se va lucrá si preste ierna.

**** Representanti'a comunala din Clusiu** au emis o comisiune in afaceri de drumuri de feru. Acést'a a concludu in un'a din siedintiele din urma a rugá prin o adresa pre ministeriu, ca un'a din curtile drumulu de feru sa nu se faca dupa cum s'a decisu mai nainte, la Feketeto, ci in interesulu Silvaniei in Ciuci'a. In intiesulu acést'a va face si inaltulu Guvernu o propunere si póte si camer'a comerciala. In privinti'a curtei drumulu de feru ce are a se radica in Clusiu, e comisiunea de parere, ca cladirea inlaintulu cetátiiei aru fi contr'a tuturor regulor si sa se cladesca in strada ungrésca partea din afara. Totu deodata s'a decisu a rugá pre ministeriu a grabi pre cátu se va puté cladirea drumulu de feru pâna la vam'a Buzeului.

**** Pentru comitatulu Cetátiiei de balta** desemnatu de fisicu comitatusu mediculu pestanu Dr. Carolu Magyari.

**** In cluburile din Pest'a** s'a primitu respunsulu Maj. Seles la adres'a episcopiloru cu eljén-uri.

**** In Pest'a tinura deputatii catolici din Transilvani'a** o conferintia in privinti'a autonomiei bisericei catolice in Transilvani'a si in privinti'a unei convocári de o adunare a catoliciloru.

**** Din Silha,** lángra Lugosiu, ni scrie d. invetiatoriu C. Tom'a despre santirea bisericei romane or. urmatórele in estrasu: In 8/20 Sept. sosi Présanti'a Sea dlui Episcopu alu Caransebesiului, Ioane Popasu, carele fu intempinat naintea bisericei de mai multi dni protopopi si preoti si de numeru mare de poporu urandu-i cu toti „sa traiesca!“ Candu Ilustr. Sea a intratu in bisereca dupa „pre stapenulu“, clericii au intonatu „Imrosulu“ si l'a cantatu pâna s'a imbracatu parintele Episcopu. Nainte de inceperea liturgiei Présanti'a Sea rosti o cuventare frumósa poporulu, arétandu ca „acést'a este díu'a care a fácutu Ddieu. Dupa acést'a s'a cetitu sant'a liturgia carea s'a finitu la 1 1/2 óra d. m. fiendu de fatia multu poporu si inteligentia romána intre cari vedurámu cu placere si pre D. Aloisiu Vladu. In curtea bisericei a fostu fácutu unu umbrariu de frundiari unde s'a gustatu si prandiulu. Pe la 4 óre a onoratu si dlu comite supremu alu Carasiulu Ioane Fauru comun'a nóstra cu presenti'a sea, eara dupa prandiu a plecatu de odata cu dlu episcopu lasandu mare multiamire si bucuria între poporu. De patronu alu santei biserice s'a alesu s. Marele martiru Georgiu, eara rug'a se va serbá totudeun'a in 8/20 Septembri adeca in sant'a di a Nascatórei de Domniediu.

**** Armata confederatiunii de nordu din Germani'a** dupa date oficiale consta: din 118 regimente de infanteria, 18 bataliuni de venatori, 76 regimente de cavaleria si adeca 10 regim. de cuirasari, 21 de dragoni, 18 de husari, 21 de ulani si 6 de calareti (Reiter); 13 regimente de artileria de câmpu si unu despartimentu de artileria de câmpu, 10 reg. de art. de fortaretie si unu despartimentu de art. de fortaretie, 13 bataliuni de piunieri si 1 compania de pionieri, 13 bataliuni de trenuri si unu despartimentu de trenuri.

Nr. 26—1 Concursu.

La scóla comunala gr. or. din Turchesiu, districtulu Brasiovului, face trebuintia de unu invetiatoriu secundariu, care sa fia si cantáretiu, la bisericu.

Densulu pre lángra veniturile de cantáretiu, va trage si unu salariu anuale de 120 f. dela dirigatori'a comunale in rate lunarie.

Doritorii de a ocupá acestu postu sa-si astérna celu multu pâna in 30 Octobru a. c. st. v. la subscrisulu concursele loru cuviinciosu timbrate, si indiestrate:

1) Cu atestatu, ca a absolvatu cu succesu

bunu gimnasiulu micu si cursulu pedagogicu, séu celu putínu gimnasiulu micu, si ca cunóscu tipiculu si cantárele bisericesci.

2) Cu atestatu de botezu, ca e de confessiunea gr. or. si in fine,

3) Cu atestatu de purtare morala si politica.—Brasiovu 6 Octobru 1867.

Iosifu Baracu Protopopu gr. or. l'alu Brasiovulu si Insp. districtualu de scóle.

Nr. 27—1 Concursu.

Devindu vacante statiunile de invetiatori:

a) din Tisza cu unu salariu anuale de 110 fl. v. a. in bani gat'a, 80 mesuri cucuruзу, 4 mesuri fasole, 8 orgii lemne si cortelu liberu cu grádira de legumi;

b) din Radulesci cu unu salariu anuale de 80 fl. v. a. in bani gat'a, 55 mesuri cucuruзу, 8 orgii lemne si cortelu liberu cu grádira de legumi;

c) din Stanesci Ohab'a cu unu salariu de 44 fl. v. a. in bani gat'a, 52 mesuri de cucuruзу, 8 orgii lemne si cortelu liberu cu grádira de legumi: se escrie prin acést'a concursu.

Doritorii de a ocupá un'a din aceste statiuni au a-si asterne la subscrisulu pâna la 24 Octobru a. c. suplicele loru proviedute cu urmatórele documente timbrate:

aa) carte de botezu;

bb) atestatu despre absolverea cursulu pedagogicu séu teologicu;

cc) atestatu déca au servitu si cum, cá invetiatori unde va pâna acum,

dd) atestatu despre purtarea loru morala.

Dobr'a 7 Octobru 1867.

Nicolau de Crainicu

Protopresbiteriu si Insp.

scol. districtualu.

Edictu.

Mari'a Ioann Fatuletiu din Hermanu, care parasindu cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Dimitrie Budileanu, fára cá sa se scie locul petrecerei ei, se provóca prin acést'a, cá in restempu de unu anu de dile dela datulu de fatia, sa se presentie inaintea subscrisulu scaunulu Protopopescu, cáci la din contra, se va decide procesulu divortialu pornitu asupra-i, si in absentia densei, amesuratu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptu credincióse. Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Tracului alu II alu Brasiovulu.

Brasiovu in 16 Septembri 1867.

Ioann Petricu

Protopopu.

ad Nr. 164—1867.

Nr. 23—1 Edictu.

Stanca Ioann Porumbulu din Feldióra, care cu necredintia parasí pre legiuitulu ei barbatu Ieremi'a Aftinu, fára cá sa se scie locul petrecerei ei, se provóca prin acést'a, cá in restempu de unu anu de dile dela datulu de fatia, sa se presentie inaintea subscrisulu foru protopopescu, cáci la din contra procesulu matrimoniale asupra-i pornitu, se va decide si in absentia densei, amesuratu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptu credincióse.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tracului Brasiovulu alu II.

Brasiovu in 24 Septembri.

Ioann Petricu,

Protopopu.

Subscris'a directiune aduce la cunoscintia on. publicu, ca

Calendariulu pe anulu 1868

care in tipografi'a archidiecesana a esítu de subtipariu se póte capetá cá si in anii trecuti — brosiuratu cu 22 xr., ear in cru'da cu 20 xr. v. a.

Pre lángra cele indatinate astronomice etc. se afla in resp. Calendariu: a) Siematismulu bisericei gr. or. din Tranni'a Ungari'a si Banatu, b) Indegetári folositoare din agronomia (lucrarea pamentulni) aratandu-se metodulu celu mai practicu si rationalu dupa care este de a se lucrá pamentulu cu folosu, c) Anecdote, poesii m. d.

Sabiiu 27 Sept. 1867.

Directiunea tipogr. archid.